

Co je to otrava oxidem uhelnatým?

Oxid uhelnatý (CO) vypadá přesně tak, jak ho vidíte ve vzduchu ... tedy spíše nevidíte. Nemá ani žádný zápach, proto je ho těžké odhalit. Přesto s ním však žijeme a potřebujeme mu rozumět. Oxid uhelnatý je výsledek hoření fosilních paliv založených na uhlíku, jako například zemního plynu, benzínu, butanu, LPG, oleje, nafty, uhlí, rašeliny ale i dřeva či tabáku. Je obsažen v nevypotřebovaných plynech neúplné spalování a nejčastěji vzniká jako výsledek špatně nainstalovaných nebo udržovaných zařízení, která zahrnují plynové vařiče, bojler, topení, grily, krby a výfuky vozidel. Existují dva různé typy otrav: **Akutní** – náhlé krátkodobé vystavení většinou vysokému stupni. Jestliže je stupeň opravdu vysoký, může dojít i ke smrti. Tento způsob otravy je často spojován se sebevraždou například výfukovými plyny. **Chronická** – Dlouhodobé vystavení při stupních pod smrtelným stupněm. (Toto je jen málokdy diagnostováno či léčeno, přitom se ale jedná o nejčastější a nejvýznamnější formu.) **Na co bych si měl(a) dát pozor?** Jestliže si pronajímáte místo, kde bydlíte, nespolehejte se na slovo vašeho domácího, že je všechno v pořádku. Požádejte ho, aby vám ukázal každoroční zprávu o bezpečnosti plynových zařízení. 1. Jsou kolem zařízení jakékoli skvrny/saze nebo špinavý/prášný zápach? 2. Vypadá zařízení v pořádku a pracuje pořádně? Vidíte jakékoli volné trubky či pásky, které by mohly znamenat, že zařízení není bezpečné? Museli jste umívat či přemalovat okolí zařízení kvůli změnám barvy? Zařízení, které řádně nepracuje, znamená, že je porouchané a může být životu nebezpečné. 3. Ventilace – všechna plynová zařízení potřebují ventilaci, aby pracovala bezpečně. Jsou odvětrávací cihly pokryté? 4. Vychází komínek z budovy a nevrací se zpět či do jiné místnosti? Překontrolujte, že komín nemá žádné viditelné poškození. Je palivová trubice nad převisem? 5. Máte detektor oxidu uhelnatého odpovídající britským normám, je správně umístěný a s novými bateriemi? 6. Jestliže vlastníte dům, pak jste zodpovědní za každoroční bezpečnostní kontroly všeho plynového zařízení odborníkem s kvalifikací Corgi. Samozřejmě se najdou takoví, kteří si zvolí přístup: "Proč víc utrácet" nebo "Proč spravovat něco, co není rozbité?" 7. Cítí se vaše rodina špatně a máte podobné symptomy? Kolik času strávíte doma nemocní nebo v čekárně lékařské ordinace? Kolik peněz utratíte za léky, cestovné a speciální pomůcky? Jsou vaši domácí miláčkové nemocní? Cítíte se hůř v zimě? Otrava oxidem uhelnatým se podobá mnoha různým chorobám a je často špatně diagnostovaná, je to tedy šetření na špatném místě. 8. Nové i staré budovy mají stejné riziko. Stejně tak jako ubytování poskytnuté místními úřady nebo zaměstnavatelem. Když se stěhujete, vždy nejdříve proveďte bezpečnostní kontrolu. **Jak budu vědět, že mám otravu? Celková slabost, únava, bolesti hlavy a ostatních částí těla, nevolnost, zvracení, nemotornost, dezorientace. Více než jedna osoba v rodině či na pracovišti má trvalé příznaky. Nevysvětlené problémy během těhotenství, vrozené vady. Celkový lepší pocit při pobytu pryč od zdroje. Ztráta koncentrace, zapomnětlivost, deprese, změny osobnosti. Symptomy se horší v zimě. Trvalá nachlazení či příznaky chřipky. Náhlá potřeba zvýšit dávky léků pro existující choroby, jako například astma. Poznámka: Nejedná se o úplný seznam. Nemusíte mít všechny symptomy, protože CO účinkuje na různé lidi různě. Můžete mít i jiné symptomy nebo jen malý počet z těch zde uvedených. Jedná se pouze o indikátory, jestliže jste na pochybách, prověřte to.** Co by měl můj technik a lékař udělat? Jestliže zařízení není bezpečné, technik by měl vysvětlit proč a čitelně to zaznamenat. Klíčová slova jsou kondenzace, únik, oxid uhelnatý a blokování. Jestliže je zařízení neúčinné, protože pořádně nespaluje, nesprávné hoření znamená riziko vystavení CO. Někteří technici mají více palivový plynový analyzátor, který pozná, co uniká. Jestli jen trochu můžete, pokračujte ve čtení. Vyvětrejte celý dům. Jestliže ze zařízení uniká CO, tak bez ohledu na to, co technik řekl, jděte přímo do nemocnice a řekněte tam, že si myslíte, že máte otravu oxidem uhelnatým. Budou potřebovat zjistit stupeň vašeho karbominohemoglobinu v krvi. Měli byste být ošetřeni co nejdříve. Poločas rozpadu CO ve vaší krvi je 4 hodiny. Jestliže máte vysoký stupeň nebo jste v rizikové skupině, nemocniční personál vám může dát hyperbarický kyslík. To slouží ke snížení

stupně CO ve vaší krvi. Jestliže můžete, vezměte někoho sebou. Jestliže jste na pochybách, udělejte si poznámky o vašem ošetřujícím lékaři a ptejte se. Buďte klidní a ohleduplní. Informujte vašeho lékaře, Bezpečnost práce a příslušné organizace či osoby. **Jaké škody to může napáchat?** Otrava postupně připravuje váš mozek a ostatní důležité orgány o kyslík na buněčném stupni. CO je doprovázen jinými produkty neúplného spalování včetně karcinogenních, tetrageních a mutagenních prvků, plynů a těžkých kovů. CO se váže na každou buňku ve vašem těle, jeho vazba na krvinky je 240krát silnější než vazba kyslíku. Poškození se mohou lišit a některá mohou být trvalá. Vždy není ihned jasné, jak daleko půjdou. Někteří vědci tvrdí, že ze 2 až 3 roky můžete být zpět k normálnímu zdraví s minimálním vlivem na váš další život. Jedním důvodem je i to, že doposud byla hlavní pozornost věnovaná samotnému CO. Objevuje se však více důkazů spojení mezi CO a jinými produkty neúplného spalování fosilních paliv a neplodností, potraty, rozštěpu patra, nízkou porodní hmotností, SIDS, depresí, Parkinsonovou chorobou, MS, SAD, poškozením mozku a srdce, rakovinou a poruchami chování, abychom uvedli pouze několik příkladů. Příčina už může být dávno pryč a výsledná nemoc nemusí být nikdy spojena s oxidem uhelnatým. Nemocnice má povinnost nahlásit zaznamenat a nahlásit všechny případy otrav CO. Jestliže vám někdo řekne, že to není jejich práce nebo že telefonní linka není volná, nevzdávejte to. Organizace **Corgi** může doporučit místní techniky, zodpovědět dotazy nebo prohlédnout špatně fungující zařízení. **Transco** neprovádí detekci CO či zařízení na monitorování, ale jestliže podezíráte únik plynu, budou jednat. Jedná se o nepřetržitou službu. **Výše uvedené organizace naleznete v telefonním seznamu. Uschovejte všechny dokumenty a doklady. Můj lékař by věděl co dělat?** Je to nepravděpodobné. Lékaři včetně toxikologů nemají dostatečné školení na chronické vystavení CO nebo ostatním z více než 200 přítomných prvků. Jestliže jste schopni potvrdit otravu, pomoc není vždy stejná a můžete se setkat s arogancí a ignorancí. Například databáze NHS Direct v současné době nemá vstup pro chronickou otravu CO. Lékaři se učí, že CO vás buďte zabije nebo ne. Podle Práv zákazníků byste měli dostat rady o informovaném rozhodnutí a léčbě. * Další informace o COSY (CO Safety & You = Bezpečnost CO a vy) můžete získat skrze členství. Rizikové skupiny jsou mladí lidé, těhotné ženy, migranti kvůli nedostatku znalosti práv či jazyka, starší osoby nebo ty s jinými existujícími nemocemi. Mezi další faktory patří stupeň a délka vystavení. Adaptujte základní pravidla první pomoci – dýchací cesty, dýchání, krevní oběh. I když vaše dýchací cesty nemusí být přerušeny, CO nahradil kyslík a dýchání je proto obtížnější a méně účinné pro tělo. Degenerace začne, když CO dusí každou jednotlivou buňku v těle. S krví se dostane do mozku či skrze placentu. Můžete mít štěstí, že vaše nemocnice, váš lékař nebo ordinace budou mít analyzátor dechu, ale jestliže dojde k detekci CO, analyzátor nemůže nahradit test na karbominoheoglobin nebo řešení problému. Stupeň CO může být nebezpečnější a smrtelnější než kouření. Protože je ve vašem domě, působí na všechno kolem. **Jak můžu ochránit nejen sebe, ale i mé nejdražší?** Uschovejte si tyto informace. Kupte si schválený detektor CO a podstupte roční bezpečnostní kontroly specialistou s kvalifikací Corgi, kterého se vždy zeptáte na jeho doklad. Věnujte detektor CO školce, škole či klubu vašich dětí, pracovišti nebo ubytovně. Organizace Help the Aged může pomoci starším lidem při bezpečnostních kontrolách plynu a Energy Watch má podobné programy pro studenty. Nikdy neblokujte vývody vzduchu. Alespoň jednou za rok zorganizujte kontrolu příslušných zařízení, jestliže máte otevřený krb, jednou za rok ho vymetěte. Nikdy neusínejte před zařízením či krbem na fosilní paliva. Zaznamenejte si a ptejte se, jestliže jste s něčím nespokojeni. Hledejte pomoc. Stěžujte si. Jestliže nejste spokojeni s opravou či službou, vytrvejte a stěžujte si příslušným organizacím. Uschovejte kopie všech komunikací. **Kdo jsme a čeho se snažíme dosáhnout?** Jsme registrovaná charita, která se snaží o větší viditelnost problému, takže můžete být informováni a dostat správnou a účinnou léčbu. Snažíme se poskytovat nezávislé rady a nejlepší informace, které sami máme, tak, abyste se mohli sami rozhodnout, jak si můžete pomoci. Ti, kdo přežili, včetně příbuzných, často potřebují dlouhodobou pomoc a léčbu. Tím, že nasloucháme, jsme schopni vyhodnotit jednotlivé požadavky a pokusit se nabídnout pomoc.

Pamatujte si prosím, že my jako jednotlivci jsme byli otráveni nebo jsme ztratili naše blízké, snažíme se proto dělat co nejvíce je možné s pomocí dobrovolníků. Snažíme se pracovat s osobami nabízející péči, zdravotními organizacemi, podniky a opravdovými oběťmi na místním, státním a mezinárodním stupni, aby přijali své morální a etické povinnosti pomoci nám a chránit VÁS. Chceme podporovat dobré postupy a také ukázat ty, kteří zanedbávají jejich povinnosti. AIRSAY nikdy vědomě nepřijme sponzorství od žádného zdroje, který je spojen s prodejem fosilních paliv nebo svázaných zařízení. Chceme si zachovat naši integritu, a tak zůstáváme zcela nezávislí. Víťame dary, podporu a zvážíme všechny zadané články. Vyhrazuujeme si právo monitorovat některé telefonáty. **Nesnažíme se nahradit kvalifikované zdravotníky, techniky či právní pomoc, jestliže tedy některé potřebujete, je vaší odpovědností zajistit si je. *** **Všimněte si prosím, že COSY a všechny informace o oblastech přístupných členům NEJSOU momentálně dostupné v jiném jazyce než angličtině.**

Doporučujeme vám kontaktovat experty na bezpečnost a regulační orgány ve vaší vlastní zemi.